

عنوان مقاله:

بازتاب هنری، معنایی و اجتماعی پیشه ها در شعر خاقانی

محل انتشار:

فصلنامه شعرپژوهی (بوستان ادب)، دوره 6، شماره 3 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 28

نویسندگان:

محمد حسین امانت - دانشجوی کارشناسی ارشد دانشگاه شیراز

محمد حسین کرمی - استاد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه شیراز

خلاصه مقاله:

انسان موجودی اجتماعی است و کار و پیشه وجه اشتراک و شرط لازم زندگی انسان در جامعه است. از سوی دیگر یکی از ساده ترین و در دسترس ترین ابزارهای که می تواند دست مایه ی آفرینش هنری یک شاعر قرار بگیرد همین پیشه ها است. خاقانی با به کار بردن نزدیک به ۲۴۰ پیشه در دیوان اشعار خود، نشان داده که آشنایی کامل با اکثر پیشه های دوران خود دارد. خاقانی برای آفرینش صور خیال به کمک پیشه ها، شگردهای متنوعی را به کار گرفته است. در این مقاله برای بازیابی و روشن شدن این شگردها، ۸ پیشه ی ساده و مردمی به طور جامع و دقیق از سه منظر معنایی، هنری و اجتماعی مورد بررسی قرار گرفته اند. نتیجه به دست آمده نشان می دهد که خاقانی علاوه بر استعاره، تشبیه، تلمیح، مراعات نظیر، ارسال المثل و اسلوب معادله که آرایه هایی معمول و شناخته شده هستند شگردهای ویژه ای نیز دارد که عبارتند از: تداعی های شاعرانه، هنجار گریزی، سمبل آفرینی، استفاده از تضاد یا هماهنگی و تشابه میان پیشه ها، بهره بردن از پیشه های اسطوره ها، ساخت ترکیب های تازه، بهره گیری از ضرب المثل های ساخته شده از پیشه ها، استفاده از هنجارهای پیشه ها و آفرینش هنری با پیشه های خانوادگی. از منظر اجتماعی و روانشناسی نیز می توان گفت دیدگاه شاعر نسبت به پیشه ها متأثر از دیدگاه جامعه است اما در مواردی شاعر با توجه به تجربه های شخصی، دیدگاه مخصوص به خود را دارد.

کلمات کلیدی:

آهنگر، اشعار خاقانی، خیاط، زرگر، قصاب، کارکردهای هنری پیشه ها

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1459174>

